

УДК 947.084

Оксентюк С. – ст. гр. ОКС-106

Технічний коледж Тернопільського національного технічного університету імені Івана Пулюя

УКРАЇНЬСЬКА ГАЛИЦЬКА АРМІЯ: СТВОРЕННЯ ТА ПОЧАТОК ДІЯЛЬНОСТІ

Науковий керівник: Мацикур Г. В.

Процес творення Галицької армії (назву Українська галицька армія ця структура отримала після вимушеного об'єднання з Добровольчою армією генерала Антона Денікіна 6 листопада 1919 року; остаточно з 17 листопада 1919 р.) розпочався відразу після Листопадового повстання 1918 року у Львові. Початок українсько-польської війни 1918-19 років змусив уряд ЗУНР приділити особливу увагу розбудові власних збройних сил. 13 листопада 1918 року Українська Національна Рада ЗУНР видала закон про загальну військову службу громадян ЗУНР. Відповідно до цього закону Державний секретаріат військових справ проголосив загальну мобілізацію чоловічого українського населення віком від 18 до 35 років та встановив військово-територіальний поділ держави. Особи інших національностей мобілізації не підлягали, але до армії зголосилося багато німців і євреїв, здебільшого лікарів. Територію ЗУНР було поділено на три військові області: Львів, Тернопіль, Станіслав – на чолі кожної стояв військовий командант. До обов'язків команданта входили набір новобранців, їхній вишкіл та поповнення діючої армії вишколеними підрозділами. Для керівництва всіма військовими справами ЗУНР Державному секретаріаті ЗУНР 30 листопада 1918 створено військово-міністерство - Державний секретаріат військових справ (ДСВС). Структурно ДСВС поділявся на Військову канцелярію і 16 відділів. Посаду державного секретаря військових справ обіймали полк Д.Вітовського (до 13.02.1919) і полк В.Курмановича (до 9.06.1919).

Творенням і розбудовою Галицької армії керувала Начальна команда Галицької армії (НКГА), яка до 8 листопада 1918 р. називалася Українська генеральна команда. Начальна команда була найвищим органом управління Української галицької армії, який фактично виконував функції генерального штабу і керував усіма воєнними операціями, організовував фронт і прифронтову смугу.

Основою УГА стали військові частини, які брали участь у Листопадовому повстанні 1918 р. та два бойові курені Легіону українських січових стрільців, які 3.11.1918 р. прибули з Буковини до Львова. Вже під час боїв з польськими загонами у місті до них долучалися українські робітники і студенти, а також військові підрозділи, сформовані на провінції повітовими командами.

На початку організації Галицької армії найвищою тактичною і адміністративною одиницею були групи, куди входили відділи кінноти. В оперативному плані ці досить різноманітні групи підлягали Начальній команді Галицької армії, а адміністративно були практично автономні: самостійно дбали про забезпечення особового складу продовольством і боєприпасами, організовували і забезпечували запілля та поповнення особового складу.

Нечіткість і різноманітність військових формацій Галицької армії, їхня неупорядкованість змусили Начальну команду на початку січня 1919 р. провести повну реорганізацію для перетворення збройних сил ЗУНР у регулярну армію. За короткий час, продовжуючи вести запеклі бої на фронті, Галицька армія була перетворена у бойову силу загальною чисельністю близько 60 тис. бійців.